

CEIP

**Camilo
José Cela**

PROJECTE LINGÜÍSTIC DE CENTRE

Aquest projecte ha estat elaborat per l'equip directiu amb les aportacions del claustre i de la comissió de normalització lingüística, i aprovat per la direcció del centre, a excepció dels aspectes educatius, avaluats i aprovats pel claustre de professorat en sessió ordinària de dia 11 d'abril de 2019

INDEX

- 1. Marc Legal**
- 2. Justificació. Context sociolingüístic del centre**
- 3. Objectius**
- 4. El tractament de la llengua catalana**
- 5. El tractament global de les llengües curriculars en els processos d'ensenyament i aprenentatge**
 - 5.1 Llengua catalana
 - 5.2 Llengua castellana
 - 5.3 Llengua anglesa
- 6. Plantejaments didàctics sobre els quals es fonamenta l'ensenyament de les llengües i com s'articula. Previsions metodològiques**
- 7. Recursos**
 - 7.1 La biblioteca escolar
 - 7.2 La pàgina WEB
- 8. Avaluació de la competència comunicativa**
- 9. Criteris per a l'atenció específica de l'alumnat d'incorporació tardana**
- 10. Avaluació del projecte, difusió i seguiment**

1.MARC LEGAL

-Llei Orgànica 1/2007, de 28 de febrer, de reforma de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears (BOIB núm. 32 ext. d'1 de març). Articles 35 i 36.1.

-Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, modificada per la Llei orgànica 8/2013, de 9 de desembre, per a la millora de la qualitat educativa.

-Llei 3/1986, de 29 d'abril, de normalització lingüística (BOCAIB núm. 15 de 20 de maig), modificada per la Llei 1/2016, de 3 de febrer (BOIB núm. 18 de 6 de febrer). Article 17 i següents.

-Decret 100/1990, de 29 de novembre, regulant l'ús de les llengües oficials de l'Administració de la CAIB (BOCAIB núm. 154 de 18 de desembre).

-Ordre del conseller de Cultura, Educació i Esports, de dia 12 d'agost de 1994, sobre l'ús de la llengua catalana, pròpia de les illes Balears, com a llengua vehicular en l'ensenyament no universitari (BOCAIB núm. 105, de 27 d'agost).

-Decret 92/1997, de 4 de juliol, que regula l'ús i l'ensenyament de i en llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, en els centres docents no universitaris de les Illes Balears (BOCAIB núm. 89 de 17 de juliol). Article 10.

-Ordre del conseller d'Educació Cultura i Esports, de dia 12 de maig de 1998, per la qual es regulen els usos de la llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, com a llengua d'ensenyament en els centres docents no universitaris de les Illes Balears (BOCAIB núm. 69 de 26 de maig). Articles 3, 4, 5 i 12.

-Decret 119/2002, de 27 de setembre, pel qual s'aprova el reglament orgànic de les escoles públiques d'educació infantil, dels col·legis públics d'educació primària i dels col·legis públics d'educació infantil i primària (BOIB núm. 120 de 5 d'octubre). Article 62.

-Decret 32/2014, de 18 de juliol, pel qual s'estableix el currículum de l'educació primària a les Illes Balears (BOIB núm. 97 de 19 de juliol), modificat pel Decret 28/2016, de 20 de maig (BOIB núm. 64 de 21 de maig).

-Decret 45/2016 de 22 de juliol, per al desenvolupament de la competència comunicativa en llengües estrangeres als centres educatius sostinguts amb fons públics de les Illes Balears.

-Ordre del conseller d'Educació Cultura i Esports, de dia 21 de gener de 2015, per la qual es descriuen les relacions entre les competències, els continguts i els criteris d'avaluació de l'educació primària, l'educació secundària obligatòria i el batxillerat.

2. Justificació. Context sociolingüístic del centre

El projecte lingüístic de centre té com a finalitat el desenvolupament i la concreció del que figura als trets d'identitat referits a les llengües en el nostre Projecte Educatiu de Centre, d'acord amb les característiques de l'entorn actual de la nostra escola amb l'objectiu d'assolir el domini de les dues llengües oficials (en el camp de la comunicació oral i escrita) i adquirir competències en una llengua estrangera, l'anglès, al final de l'escolaritat obligatòria (article 20 de la Llei 3/1986 de Normalització Lingüística).

El CEIP Camilo José Cela és un centre públic d'Educació Infantil i Primària, creat l'any 1977. Disposa de 3 grups a l'educació infantil, 2 línies a l'educació primària, una aula UEECO i acull, preferentment, alumnat de NEE amb discapacitat motora.

Referent al professorat, al curs 2018-2019, només el 52'94% de la plantilla és definitiu (18 professors, d'un total de 34), la qual cosa implica una certa inestabilitat per poder aplicar el present projecte lingüístic.

Pel que fa a l'alumnat, la procedència de les famílies és majoritàriament del barri, amb un origen peninsular i castellanoparlant, la majoria. Cal destacar que el Nou Llevant ha estat un barri greument colpejat per la crisi, on abunden les famílies immigrants que han passat de ser de classe mitjana a baixa i a disposar de molts pocs recursos econòmics. La immigració té un origen peninsular o estranger, majoritàriament d'Àfrica, Amèrica del sud i d'altres. El centre acull alumnes de 25 països: Marroc, Algèria, Ghana, Guinea, Senegal, Gambia, Nigèria, Colòmbia, Hondures, Bulgària, Romania, Polònia, Regne Unit, Portugal, Països Baixos, Ucraïna, Pakistan, Turquia, Índia, Veneçuela, Equador, Paraguai, Bolívia, Xile i Xina. En els últims anys s'han incorporat un bon grapat d'alumnes de l'Àfrica subsahariana, de la Índia i del Pakistan, que s'han sumat al considerable nombre d'alumnes magribins que des de de fa anys es matriculen en progressió ascendent. La diversitat lingüística és molt significativa i variada; la incorporació al llarg del curs d'alumnes nouvinguts de tot arreu del món, amb desconeixement de les dues llengües oficials, evidencia la necessitat d'aplicar diverses estratègies per tal d'assegurar el coneixement i l'ús de la llengua catalana.

També cal destacar l'assistència al centre d'un grup d'alumnes procedents del poblat gitano de Son Riera, ja siguin reallotjats a habitatges del barri o que utilitzen el transport escolar per acudir diàriament al centre. A més, els alumnes matriculats a l'aula UEECO procedeixen de diversos indrets de Palma. En conseqüència, cal destacar que el nombre de famílies catalanoparlants és

íntim. En l'educació primària, el nombre de famílies catalano-parlants que habitualment parlin català amb els seus fills/es, és mínim i gairebé testimonial.

Aquesta situació comporta una manca de competència lingüística evident en llengua catalana, i, fins i tot, en la llengua materna (majoritàriament castellà), agreujada per un prejudici i resistència a aprendre la llengua catalana.

La presència d'absentisme escolar i la manca de valoració de la importància de l'educació fa que no es detectin grans progressos en la adquisició de la llengua catalana.

3. Objectius

- 1.1 Assolir els objectius generals i específics en relació a les llengües objecte d'estudi al centre: català, castellà, anglès.
- 1.2 Potenciar i prioritzar l'expressió i comprensió oral, en català, a tots els nivells.
- 1.3 Establir els mitjans necessaris per fer realitat l'ús normal del català com a vehicle usual en l'àmbit de l'ensenyament.
- 1.4 Conscienciar el professorat i personal no docent de la necessitat de fer les comunicacions en català, per tal de fer de models lingüístics. Adoptar una actitud positiva i estimulante que faci que l'alumne s'expressi en català.
- 1.5 Potenciar l'ús de la llengua escrita com a font d'informació i d'expressió en els seus diferents registres.
- 1.6 Fomentar que l'alumne es trobi satisfet de poder parlar més d'una llengua i que valori la riquesa personal que suposa el domini de diferents llengües.
- 1.7 Fomentar la utilització de les noves tecnologies, dels mitjans de comunicació, i dels recursos curriculars i materials en català, en castellà i en anglès.
- 1.8 Facilitar a l'alumnat estranger i al no catalanoparlant el suport lingüístic necessari per part del professorat de suport perquè es pugui fer efectiva la seva incorporació a la comunitat escolar.

4. El tractament de la llengua catalana

La llengua del centre és el català. S'utilitzarà com a llengua vehicular, d'instrucció i d'aprenentatge en l'educació infantil i primària. Les activitats orals i escrites, les exposicions dels mestres, els materials i els llibres de text, així com les activitats d'avaluació es realitzaran en català.

Des del 2n curs de primària fins al 6è curs es treballen tres llengües: català, castellà i anglès, prioritzant l'aprenentatge en llengua catalana.

A l'educació infantil de 3 anys s'inicia l'ensenyament de l'anglès.

A l'educació infantil i al 1r curs de primària el català és la llengua d'ensenyament-aprenentatge.

Pel que fa al personal docent i no docent, es procura que sempre facin ús de la llengua catalana i que cada mestre sigui referent de la llengua que ensenya.

Quant a l'àmbit de relació, el català és la llengua emprada en totes les reunions dels òrgans col·legiats. La comunicació oral i escrita entre el professorat, dins l'àmbit pedagògic i davant els alumnes, amb els pares i les mares, i amb el personal no docent, serà en català sempre que no hi hagi dificultats de comunicació. A les reunions col·lectives del professorat amb les famílies es procurarà emprar el català, i a les entrevistes individuals, per tal de prioritzar la comunicació, s'emprarà la seva llengua d'ús segons la procedència, la qual cosa, de vegades, farà necessari el concurs d'un intèrpret.

També s'usarà el català quan un professional intervengui en el centre, sempre que no hi hagi dificultats de comunicació.

Els llibres de text són en català, a excepció dels de llengua castellana i anglès.

Respecte de l'àmbit administratiu, el català és la llengua emprada en tota la documentació escolar i de gestió del centre: comunicats, qualificacions, certificacions, actes dels òrgans col·legiats, informes, circulars, escrits adreçats a les diverses administracions... a excepció d'aquells documents oficials que tinguin com a destinació un país estranger o es trametin fora de la comunitat autònoma.

Les retolacions es faran en català.

Puntualment, es redactaran circulars informatives bilingües si són d'especial importància o transcendència, tenint en compte les dificultats i mancances en llengua catalana de la majoria de les famílies.

5. El tractament global de les llengües curriculars en els processos d'ensenyament i aprenentatge (català, castellà i anglès)

5.1 Llengua catalana

El tractament de les llengües objecte d'estudi és el pilar fonamental del currículum, ja que constitueixen la base de qualsevol aprenentatge i relació entre persones.

S'abordarà des de l'adquisició de la competència lingüística i comunicativa de l'alumnat, tant oralment com per escrit, en les dues llengües oficials de la nostra comunitat així com en la llengua anglesa, atesa la situació de preeminència en la Comunitat Internacional i en la societat de la informació.

La llengua d'aprenentatge és majoritàriament el català; el procés d'ensenyament-aprenentatge de la lectoescriptura s'inicia a l'educació infantil, a partir dels 3 anys i en català, tot respectant el nivell maduratiu de cada alumne. Es prioritza i potencia la comprensió i expressió oral a tots els nivells.

A cada etapa, a partir del currículum oficial, s'establiran els conceptes comuns a cada llengua i en quin moment s'han d'introduir.

S'utilitzen tots els recursos a l'abast que puguin satisfer les necessitats comunicatives dels nins/es.

5.2 Llengua castellana

Atesa la composició sociolingüística de l'alumnat, s'assegurarà una distribució coherent i progressiva del currículum de llengua castellana al llarg de cada etapa i s'establiran criteris que permetin reforçar i no repetir els continguts comuns amb la llengua catalana.

Se cercaran materials adequats a la realitat del centre i a la realitat individual de cada alumne. Hi haurà continuïtat i coherència metodològica entre el que es fa en català i el que es fa en castellà. A la classe de castellà es parlarà exclusivament en castellà, tant oralment com per escrit.

Es tindrà present que l'enfocament emprat en l'aprenentatge de la llengua castellana inclogui activitats diverses perquè l'alumnat assoleixi habilitats lingüístiques, sobretot pel que fa a la competència oral en els primers cursos; es treballaran totes les modalitats de textos orals com l'entrevista, la conversa, la dramatització...

Alhora, es planificaran activitats de lectura i escriptura que tenguin en compte les necessitats comunicatives i acadèmiques en els diversos nivells. Es procurarà coordinar-les amb l'assignatura de català, per tal d'aprofitar-ne les transferències i les bases comunes.

Amb l'alumnat d'incorporació tardana de llengua materna castellana o l'alumnat amb Necessitats Educatives Especials de llengua materna castellana, es podrà contemplar la prioritjació del castellà per a

l'assoliment de la lectoescriptura; el català, primerament, només en l'àmbit oral, i el català escrit de manera progressiva.

5.3 Llengua anglesa

La introducció en els primers nivells de la llengua estrangera es considera un factor de qualitat; és per això que s'iniciarà als 3 anys mitjançant la potenciació de les habilitats orals, i, gradualment, s'aniran introduint les habilitats escrites, a partir dels 5 anys.

Es reforçarà l'aprenentatge de l'anglès amb la incorporació, des dels darrers cursos, d'un Auxiliar de Conversa, que aporta un model lingüístic real dins l'aula de llengua anglesa.

Per tal de desenvolupar la capacitat d'utilitzar els coneixements de manera transversal, la metodologia emprada prioritzarà les habilitats comunicatives front a les gramaticals.

A classe es plantejaran diferents situacions d'ús de la llengua, preferentment les que desenvolupen la competència oral: llegir i escoltar un conte, cantar una cançó, llegir un text o relat, mirar i escoltar un vídeo, interpretar un personatge...

S'avaluaran totes les habilitats lingüístiques tenint en compte en quina mesura es treballen.

6.Plantejaments didàctics sobre els quals es fonamenta l'ensenyament de les llengües i com s'articula. Previsions metodològiques

La teoria constructivista del procés ensenyament-aprenentatge, que parteix dels coneixements previs i cerca un aprenentatge significatiu, serà una de les bases de la proposta metodològica, així com el concepte de llengua com a mitjà bàsic de comunicació i eina organitzadora del pensament i l'activitat.

La competència oral serà prioritària, ja que és la forma inicial d'introducció a la llengua; per tant, el seu domini serà fonamental per vehicular el pensament i caldrà treballar-la des de l'inici de l'escolarització, als 3 anys. En els cursos inicials es dedicarà una proporció significativa del temps a parlar, escoltar, entendre i conversar. Es promocionarà, igualment, la reflexió prèvia a l'expressió per tal de preparar l'alumne per saber expressar-se amb autonomia i coherència.

Es podran plantejar diverses formes organitzatives que possibilitin la comunicació: projectes, ambients, tallers, cercles restauratius, petits grups...

A cada activitat es tendran en compte els tres moments: abans, durant i després de la tasca, tant per treballar la comprensió com l'expressió.

També es posarà esment que l'alumne sigui capaç de comprendre missatges orals i sigui capaç d'emetre'n; igualment, pel que fa a la comprensió i expressió de textos escrits i que sigui capaç de construir-ne; i, finalment, que conegui les principals normes que regeixen la correcta construcció de les frases o textos.

La lectura i l'escriptura s'aniran introduint progressivament des de l'educació infantil. El foment de la lectura es treballarà de manera sistemàtica i continuada a través de les diferents àrees, des de la lectura de contes, textos adaptats, etc.

Així com en la llengua oral, totes les àrees vetllaran per un aprenentatge significatiu i correcte de la llengua escrita.

Al 1r i 2n curs d'educació primària els alumnes no disposen de llibres de text. Els mestres elaboraran els materials fent servir les TIC (Tecnologies de la Informació i la Comunicació), quan se'n pugui disposar. Cada alumne adquirirà una sèrie de quadernets de lectoescriptura i de matemàtiques, adaptats al seu nivell. També és farà ús de la biblioteca d'aula i de centre per realitzar lectures individuals i col·lectives. A l'aula es duran a terme activitats per treballar la comprensió lectora; l'expressió oral es treballarà a partir dels temes tractats a l'aula; caldrà reforçar processos per al bon desenvolupament de la competència, com la planificació i l'organització del discurs (iniciar un tema, controlar el temps, respectar les normes de cortesia, concloure...). Es treballaran el temps, la data, el cap de setmana, les vacances, els viatges, la roba, els animals, la casa, les rutines quotidianes...

L'inici d'una activitat escrita haurà de començar planificant el text, de manera oral, compartint idees i clarificant el que es vol escriure. Els mestres donaran suport, faran preguntes perquè els alumnes generin les idees que desenvoluparan després i acabaran amb la producció d'un text, tot respectant la seva creativitat.

Es redactaran petites descripcions, projectes de temes diversos, receptes de cuina, etc.

Pel que fa a la llengua anglesa, tant a l'educació infantil com a primària, l'objectiu fonamental serà produir tantes situacions comunicatives com siguin possibles, aprofitant els temes més propers als alumnes, depenent del nivell educatiu.

7. Recursos

- Humans: el personal docent i no docent del centre, tenint en compte la incorporació considerable de nou professorat cada curs; els pares i les mares, que participen puntualment i de manera molt desigual en les activitats del centre. En els cursos inferiors d'educació infantil tendeixen a ser més participatius, sempre tenint en compte l'entrebanc de la procedència no catalanoparlant de la majoria.
- Materials didàctics: llibres de text, materials curriculars, material complementari... i d'altres externs al centre, com les maletes didàctiques, tallers, jocs, cançons, fragments de pel·lícules o de dibuixos animats, audicions, etc.
- Les activitats complementàries i extraescolars, així com la Revista Escolar, les pissarres digitals, la informació a la xarxa d'Internet... constitueixen altres recursos a tenir en compte.

7.1 La biblioteca escolar

Es considerarà un espai dinamitzador de moltes de les activitats esmentades per dur a terme l'avaluació de les competències de la llengua oral i escrita que s'hauran d'aplicar a cada nivell educatiu.

En els últims cursos s'ha dut a terme una renovació gradual dels fons bibliogràfics segons la tipologia dels seus usuaris. La llengua dels documents és bàsicament el català, però es tenen en compte les altres llengües curriculars i la diversitat lingüística de l'alumnat.

La dinamització progressiva, en els últims anys, a càrrec d'una comissió comprèn la planificació i el desenvolupament de diferents propostes i activitats de foment de la lectura.

7.2 La pàgina WEB

L'existència d'una pàgina web del centre permetrà una comunicació amb tota la comunitat educativa.

S'hi trobarà diversa informació adreçada a les famílies i a l'alumnat, tant dels aspectes organitzatius del centre com la documentació de sortides, activitats extraescolars, participació en projectes...

Es tracta d'un recurs compartit tant pel personal docent com pel no docent; es procurarà mantenir-la actualitzada mitjançant les reunions periòdiques de la comissió establerta a tal fi. La llengua vehicular de la pàgina serà el català i es

vetllarà perquè tot allò que es publiqui gaudeixi d'una mínima correcció lingüística.

8. Avaluació de la competència comunicativa

Es farà una avaluació continua del grau d'assoliment de les competències en totes les seves dimensions, tenint en compte que la competència oral serà la prioritària.

L'avaluació constituirà un indicador del procés tant de l'ensenyament com de l'aprenentatge de la llengua. Els instruments d'avaluació seran diversos, com per exemple, lectures, projectes, exposicions orals, comprensió oral i escrita, converses, dramatitzacions, exercicis, dramatitzacions...

9. Criteris per a l'atenció específica d'alumnat d'incorporació tardana

En els casos dels alumnes nouvinguts amb desconeixement d'una o d'ambdues llengües oficials que s'incorporen al sistema educatiu de les Illes Balears, es farà un pla personalitzat i específic per a cada alumne tenint en compte la llengua d'origen; s'aplicaran mesures organitzatives i estratègies didàctiques encaminades que l'alumne rebi una acollida al centre i l'atenció adient per poder facilitar el seu accés a les llengües curriculars i d'aprenentatge, així com una adaptació satisfactòria al centre.

Algunes de les estratègies i mesures emprades seran:

- Determinació del nivell de competència lingüística de l'alumne/a nouvingut. Aplicació de suport o reforç educatiu.
- Adaptació dels materials curriculars de les diferents assignatures.
- Reforç intensiu del vocabulari bàsic per poder avançar en el procés d'ensenyament-aprenentatge de les àrees del currículum.
- Simplificació d'estructures lingüístiques per facilitar la comprensió i assimilació de conceptes per aprendre.
- Utilització d'estratègies lingüístiques, gestuals o d'altre tipus, per tal de motivar l'alumnat per aconseguir que vagi assolint una major competència lingüística.
- Aplicar el PALIC que té l'escola per treballar les mancances lingüístiques dels alumnes.

-L'alumnat amb NESE rebrà atenció individualitzada, tant en petit grup com individualment, per part de l'equip de suport, dins i/o fora de l'aula, segons les necessitats.

-Es redactaran les oportunes ACIS, en coordinació amb els tutors/es i els membres de l'equip de suport.

10. Avaluació del projecte, difusió i seguiment

En tant que document que forma part del PEC del centre, ha estat elaborat per l'equip directiu amb les aportacions de la comissió de normalització lingüística i del claustre de professorat, que té la competència d'avaluar els aspectes educatius, d'acord amb el Decret 92/1997 i d'altra normativa vigent.

Durant el curs, la comissió de Normalització Lingüística es reunirà una vegada al mes, segons la convocatòria de la coordinadora, i trimestralment es trametrà la informació al claustre de professorat.

De cada reunió mensual se n'estendrà una acta; al final del curs es realitzarà una valoració conjunta, per part de tots els membres de la comissió, així com les propostes per al curs següent, que es trametran al darrer claustre i constaran a la Memòria Anual, per tal de modificar, reforçar, afegir... tots aquells aspectes del projecte en un intent de millorar-lo de cara al curs següent, sobretot si han canviat algunes circumstàncies del centre com la incorporació de nous col·lectius d'alumnes, o la introducció de noves metodologies d'ensenyament.

Aquesta avaluació es durà a terme a partir dels objectius que constin a la PGA, de la revisió de les activitats extraescolars i serveis del centre, de l'observació si els infants empren el català dins l'aula, si s'utilitza dins el centre amb normalitat en l'àmbit de relació, i si augmenta la comunicació oral entre l'alumnat fora de l'aula.